

Fetish Beat, Sintetika (Hunter Music, 2010.)

Sjajan debi album beogradskih post novovalovaca koji će izmamiti osmijeh na lice svim ljubiteljima starog dobrog novog vala.

Imate li vi neki fetiš? Mislim na visoke štikle, mrežaste čarape, svilene rukavice, crno donje rublje ili neki drugi predmet koji vam pomaže da upotpunite svoje seksualne igrice? Ne znam za vas, ali ja sam zimus brijao s jednom curom u Beogradu koja je, kako je bilo mnogo snijega i kaljuže vani, nosila gumene čizme, ali neke čudne, neobične, teško odredive boje. Iz nekog razloga te čizme su me fascinirale i jednom kad smo se vratili do nje u stan učinio sam nešto što nikada do tada nisam – zatražio sam od nje da ih nosi u krevetu dok se, hm... Mislila je da se zajebavam ali kad je vidjela da sam ozbiljan friknula je, ali je na kraju popustila. Mogu vam reći da je ta večer bila jedna od mojih boljih performansi unatrag dugo dugo vremena...

Ovaj sočan detalj dobro mi je došao kao šlagvort za recenziju debi albuma beogradskog sastava Fetish Beat i izdavačke kuće Hunter Music koji upravo držim u ruci. Frontmen grupe i autor cjelokupnog CD-a je gitarist i pjevač Branislav Anđelković koji je autor kompletne glazbe i svih tekstova, a usput je i sve pjesme otpjevao. Anđelković je inače docent na Odjeljenju za arheologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu koji je, po ugledu na frontmena Azre Johnnija Štulića, relativno kasno ušao u glazbene vode. Pjesme su se godinama u njemu «kuhale» a onda su eksplodirale na ovom izdanju. Ne pominjem Štulića bezveze - tek sam završio recenziju njegovog live albuma a, osim toga, "Sintetika" traje 65 minuta i sadrži čak 21 pjesmu što je tipična «štulićevština» (Iako, budimo iskreni, debi album Azre bio je jedan od njegovih rijetkih jednostrukih albuma).

Prvo što će vam privući pozornost je fenomenalno urađeno pakiranje CD-a. Kvalitetna drvena kutija s bogatom knjižicom od čak 44 stranice u boji s tekstovima pjesama, par Branislavovih fotografija te hrpetinom umjetničkih fetiš motiva poput mrežastih ženskih čarapa, crvenih visokih potpetica, bijelih pletenih rukavica, konopaca za vezivanje i morbidnih maski, valjda za ljubitelje s/m podražaja. Jedino se nisu sjetili staviti gumene čizme, he he. Ovu fantastičnu i vrlo kvalitetnu seriju promotivnih fotografija fetish pomagala uradio je Vladimir Tatarević i pariški grafički studio After Moon i svaka čast na grafičkoj prezentaciji. T u imenu benda Fetish Beat ukrašeno je egipatskim križem ankom, simbolom života (Branislav je egiptolog, remember?) a na jednom mjestu u knjižici zapisano je: «Archaeology of emotional levels, the ceremony of shadows». Što god to značilo...

Što se glazbene strane izdanja tiče, Fetish Beat sadrži dakle 21 pjesmu u prevladavajućem pop/rock maniru pod utjecajem novog vala osamdesetih godina. Post new wave, ako baš moramo ovo izdanje strpati u neku ladicu (a mi kritičari to jako volimo). Izdavačka kuća tvrdi da Fetish Beat predstavljaju moderan spoj lepršavih 80-ih i apokaliptičnih post 2000-ih te da na moderan i originalan način povezuju period nostalgичnih 1980-ih sa sadašnjim trenutkom i to je vrlo točan opis. U suradnji s Markom Nježićem (ex-Vrooom, Bajaga i Instruktori) koji je album producirao, svirao bas, klavijature i pjevao prateće vokale, Branislav je snimio kolekciju sjajnih pjesama koje zvuče moderno a da istovremeno imaju taj neki nostalgичni štih u sebi.

Album je konceptualan, pa tako prvih pet brzih pjesama čini jednu cjelinu, drugi dio albuma čini lakših 15 pjesama koje više vuku na neki atmosferski pop, da bi posljednja stvar opet bila priča za sebe. Ta žanrovska raznolikost opravdana je i tekstualno: kroz prvih pet pjesama Branislav izražava svoju mračnu liričku stranu, svoj bunt, nezadovoljstvo svijetom oko sebe i gađenje onim što vidi: uvodna «Zid» ima riff koji kao da je ispao s jednog od prvih albuma The Stranglersa i vjerno potcrtava atmosferu klaustrofobičnosti i zatvorenosti koju osjeća pojedinac u današnjem otuđenom društvu. «Epidemija» malo vuče na Obojeni program pomiješan s !!! (zbog izrazito plesnog ritma) ali tekst u kome se spominju sva zla društva u tranziciji daleko je od toga da vas tjera na ples, prije na revoluciju (ili seljačku bunu, ne zaboravimo gdje živimo ☺ ☺ ☺). Naslovna „Sintetika“ nasljednik je «Plastike» Idola 20 godina kasnije i iznad eksplozivnog riffa priča o sintetičkom svijetu koji nas okružuje.

«Lep dan» je hit na prvu loptu s melodijom koja se topi u ustima poput sladoleda (i podsjeća me na, ne biste vjerovali, Crvenu jabuku u onih par trenutaka kada su bili slušljivi) ali već uvodna lajna «kako je lep dan, radioaktivan» daje vam do znanja da ova pjesma neće biti često emitirana na radio stanicama, niti bi Žera, čak ni nakon cjelonoćnog ispijanja konjaka, bio kadar napisati ovako nešto. Fantastično je u kakvoj su opreci turoban tekst o apokalipsi i kataklizmi i vesela melodija. «Devojčica» je hommage Idolima iz «Maljčiki» faze, odličan komad ska popa koji priča o sponzorušama našim svagdašnjim i ultimativni plesni hit na svakom boljem tulumu.

Nakon tog buntovnog početka dolazi duži, nježniji i emotivniji dio albuma, gdje nema bunta već puno lijepih lirskih figura te ljubavno-nostalgičnih tekstova u pjesmama laganijeg i srednjeg tempa gdje se Branislav predstavlja kao emotivan liričar posebnog autorskog senzibiliteta. Taj dio otvara mistična i bajkovita "Snežna kraljica" sa sve jelenima, sanjkama i sjevernim vjetrovima. «Zvezda jutarnja» ima ono nešto od Pilota iz njihove pop faze (pjesma «Tajna je u tebi skrivena») plus divan sax solo koji zatvara pjesmu. «Kutija od cimetovog drveta» jedan je od favorita albuma, opuštajuća i ugodna slow funky pop numera poput srodnika starih Steely Dan koja u drugom dijelu podiže atmosferu ostrim gitarama i valjajućim ritmom. «Sećaš li se» je usporeni reggae stiskavac i nostalgična oda neprežaljenoj ljubavi.

U ovom dijelu albuma još moram izdvojiti pjesmu «Čekam je» koja me podsjeća na sjajan posljednji album Velikog prezira. «Želim nekoga» sa svojim falsetto vokalom u refrenu bila bi najbolja pjesma u karijeri Jabuke da ju je Žera skladao, a «Zastava» ima onu laganu jazzy reggae vibru klasičnog Haustora. I u možda najljepšoj baladi na albumu, «Žena koje nema», osjeća se duh Kikija Lesandrića (koji je znao pisati predivne balade prije nego što se prometnuo u srednjestrujaško-estradni šrot) i to je jedna od onih pjesama koje te razoružaju odmah na prvo slušanje. Akustična balada «Prođe godina» donosi potpuni smiraj samo uz akustaru i mogu je zamisliti kao hit na mainstream radio postajama. Ne znam jedino što u tom nizu laganih i emotivnih krasotica radi pjesma «Strah» s Ray Manazarekovskim orguljama koja je i tematski i po tempu trebala ući na tjeskobni početak albuma.

Stvar koja zvukom i senzibilitetom apsolutno odskače od ostataka albuma je gypsy swing poskočica "Mrtav i beo" koja zatvara album, a koja je posveta redatelju kultnog filma "Kad budem mrtav i beo" Živojinu Pavloviću. Odličan način da se ciganska violina uklopi u strukturu pop pjesme, pada mi na pamet još samo Bajaga i njegova neponovljiva «Moji drugovi». Na omotu CD-a Branislav kaže da je bio susjed Pavloviću i da je želio napraviti pjesmu za neki njegov film. Ovo je ta pjesma, samo što će ju Pavlović teško uvrstiti u neki svoj film pošto je u međuvremenu umro. Mada, tko zna, ček' samo da Kusturica pročita ovu recenziju i čuje za tu stvar...

Dakle, kad se podvuče crta dobili smo ploču koja ima glavu i rep, neki svoj koncept podijeljen na buntovno-socijalni i lirsko-emotivni dio. Postoji ta jedna crvena nit koja pjesme različitih senzibiliteta na neki način spaja u jednu ugodnu cjelinu. Pjesme su kvalitetom ujednačene iako mislim da je drugi dio albuma mogao biti kraći i bez 2-3 pjesme album bi savršeno funkcionirao. Ono što se vidi po omotu i čuje na disku to je da je ovaj album studiozno i minuciozno rađen (snimanje je trajalo više od dvije godine), pazilo se na najsitnije detalje, uloženo je mnogo truda, vremena i energije, ali je rezultat album koji je odlično odsviran i produciran. CD "Sintetika" je jedan od najuvjerljivijih debi albuma koje sam u dugo vremena čuo i potvrđuje Branislava Anđelkovića kao definitivno čovjeka s izraženim autorskim identitetom i senzibilitetom na koga treba obratiti pozornost.

A što se mene tiče, iako sam ljetni tip, jedan od razloga zašto s nestrpljenjem čekam dolazeću zimu je taj da Beograđanka izvuče iz podruma svoje gumene čizme...Možda će Branislavu dobro doći neka od mojih eksplicitnih fotki za sljedeće izdanje Fetish Beata...

Mirsad Mujkanović Hadžo, fetišist bez pokrića

Glavni urednik glazbenog portala Mikrofonija

17.11.2010.